

[IV p 1]

HEC CUM PHILOSOPHIA prosa¹ prima libri quarti.¹ Supra libro primo prosa sexta Philosophia investigando radicem et causam tribulacionis Boecii hoc conclusit, scilicet quod Boecius ex ignorantia finis rerum malos homines potentes bonos vero importentes reputabat. Item quia ignorabat quibus gubernaculis mundus regebatur,² fortunarum vices sine rectore fluitare estimabat. Quia vero ostendit Philosophia iam in tercio libro prosa xi, quis sit finis rerum et prosa xii quibus gubernaculis mundus regatur,³ in hoc quarto libro excludit Philosophia inconyeniencia in que⁴ ex ignorantia premissorum Boecius incidit. Et circa hoc duo facit. Primo ostendit quomodo ad tractandum de ista materia Philosophiam⁵ excitavit. Secundo⁶ pertractacionem istius materie ponit prosa secunda ibi (1) TUM EGO. Circa primum duo facit. Primo ostendit quomodo istam materiam introducendo intencionem Philosophie interruptit, secundo quomodo Philosophia ad suam intencionem rediit ibi (31) ET QUONIAM

---

1 prosa prima libri quarti JORD liber quartus continens prosas 7 et metra 7 G liber quartus continens prosas 12 et metra xii Pe /

2 regebatur RPO regebat J / 3 regatur DPPeG regitur J regebatur OR /

4 que OPD quo GPe qua JR / 5 philosophiam JORD eum philosophia PPeG /

6 secundo RPO secundam J /

VERE. Circa primum tria facit. Primo ostendit quomodo intencionem Philosophie interruptit, secundo quomodo materiam istam introduxit ibi (4) ET O, INQUAM, tercio quomodo Philosophia istius materie pertractacionem promisit ibi (20) TUM ILLA: ET ESSET. Circa primum considerandum quod, cum iam ostendisset Philosophia quid esset ^uverum bonum et in quo situm et exhortacionem fecisset ad illud querendum, et intendebat eciam ostendere modum quo ad illud ^uperyeniret. Sed antequam complere posset istam intencionem Boecius ^uvelut ^uavidus ad sciendum quedam quorum ignorancia ipsum adhuc in merore detinebat ista proponit. Ostendit ergo primo quomodo intencionem Philosophie interruptit dicens (1) CUM PHILOSOPHIA CECINISSET id est metrico sermone locuta esset LEVITER quia rethorico ornatu SUAVITERQUE quia musica modulacione HEC⁷ id est hanc exhortacionem sub integumento proposuisset⁸ SERVATA DIGNITATE VULTUS⁹ ET ORIS GRAVITATE¹⁰ quia non ad¹¹ delectacionem que¹¹ ^urisu ^uvultus maturitatem dissolyit hanc fabulam solum finxit sed usa est ea ad insinuandam¹² sapienciam sicut et Plato in Tyme¹³ approbat quasdam fabulas. Ad quas discernendum quomodo ad

---

7 hec JORD om. PPeG / 8 proposuisset PPeG om. JORD / 9 ^uvultus RPO
^uvultis J / 10 gravite J / 11 ad delectacionem que R (quo P) PGO
delectacionemque J / 12 insinuandam ROD insinuandum PPeG insinuatam
J / 13 timeo (thymeo etc.) RPPeGOD tyme therio J /

ad philosophos quomodo ad poetas spectant instruit Macrobius
 super sompnum¹⁴ Scipionis libro primo dans fabularum talem
 divisionem. Fabule enim quedam sunt ad solam delectacionem,
 cuiusmodi sunt comedie quales Menander siue Terencius scripsit
 et hee ad philosophos non spectant. Quedam vero sunt ad
 exhortacionem et harum genus est duplex. Quedam enim de re ficta
 fecte narrantur sicut sunt fabule Esope et Aiyani¹⁵ et nec hee
 ad philosophos spectant. Quedam vero sunt de re vera sed per
 quedam ficta narrata. De harum numero dicit Macrobius esse fabulam
 de Orpheo. Huiusmodi autem dicit non proprie fabulas sed
 narraciones fabulosas vocari. Et istarum adhuc est duplex genus
 eo quod quedam narrantur per turpia et obscena et hee a philosophis
 respuuntur, quales tamen poete frequenter narrant, ut patet in
 Ouidio; quedam per verba honesta et hee¹⁶ sunt proprie philosophorum.
 Et sic est Platonis fabula fingendo quendam militem Er¹⁷ nomine
 surrexisse a mortuis et narrasse multa de immortalitate anime.
 Et similiter Tullius finxit Scipionem sompniasse de immortalitate
 anime quam plurima. (2) TUM EGO NONDUM PENITUS OBLITUS¹⁸ INSITI
 MERORIS scilicet mei ABRUPI INTENCIONEM scilicet Philosophie

-----
 14 sompnum RO sompnum PeG septimus J / 15 ayiani RPeGO om. P
 ayia J / 16 hee RPO om. J / 17 er O her J 'r' D ex PPeGR /
 18 oblitus insiti meroris D om. PPeGJOR /

PARANTIS id est intendentis AD HUC ALIQUID DICERE scilicet informando quomodo ad illud de quo locuta est posset homo pervenire. Deinde cum dicit (4) Et O, INQUAM mox materiam pro qua introducenda intencionem Philosophie abruptit. Et primo commendat ea que a Philosophia iam dicta sunt dicens O, INQUAM id est dixi 'o' PREVIA VERI LUMINIS quia per philosophiam tanquam previam pervenit homo ad cognitionem veri luminis quod Deus est QUE TUA ORATIO FUDIT USQUE ADHUC CUM SUI SPECULACIONE DIVINA quia de Deo tractavit TUM INVICTA id est insolubilia PATUERUNT RACIONIBUS TUIS scilicet quia demonstrative conclusit EAQUE ETSI¹⁹ id est quamvis NUPER OBLITA OB DOLOREM INIURIE scilicet quam sustineo²⁰ NON TAMEN ANTEHAC PRORSUS MIHI IGNORATA DIXISTI. Secundo cum dicit (9) SED EA introducit materiam quam²¹ intendit dicens SED EA IPSA EST CAUSA NOSTRI MERORIS VEL id est saltem MAXIMA,²² QUOD CUM RECTOR RERUM BONUS EXISTAT VEL ESSE OMNINO²³ MALA POSSUNT VEL PRETEREUNT IMPUNITA; QUOD SOLUM scilicet dato quod nullum²⁴ aliud inconyeniens esset nec sequeretur²⁵ QUANTA SIT DIGNUM ADMIRACIONE PROPECTO id est certe CONSIDERA. Et cum

-----
 19 etsi RPO et J / 20 sustineo JORD sustines PPeG / 21 quam PeG om. P de qua JORD / 22 maxima RPO misericordia (?) (mria) J / 23 omnino JRD omnia PG / 24 nullum JORD verum PPeG / 25 esset nec sequeretur JOD sequeretur PPeGR /

istud inconyeniens non est solum (13) AT pro set HUIC ADIUNGITUR
 ALIUD MAGIS scilicet admirandum. (14) NAM IMPERANTE FLORENTEQUE
 NEQUICIA id est imperantibus²⁶ et florentibus iniquis VIRTUS NON
 SOLUM CARET PREMIIS VERUM ECIAM²⁷ CALCATUR SUBIECTA PEDIBUS
 SCELERATORUM id est virtuosu non solum carent premiis sed eciam
 a sceleratis deprimuntur et tanquam facinorosi puniuntur unde
 subdit ET LUIT scilicet virtus SUPPLICIA IN LOCUM FACINORUM et
 loquitur emphatice ponendo abstractum pro concreto. (17) QUOD
 FIERI IN REGNO SCIENTIS OMNIA POTENTIS OMNIA SED TANTUM MODO BONA
 VOLENTIS²⁸ DEI NEMO POTEST SATIS NEC ADMIRARI NEC CONQUERI. Deinde
 cum dicit (20) TUM ILLA ostendit quomodo Philosophia se istam
 materiam discussuram promittit. Et circa hoc duo facit. Primo
 enim dicit Philosophia quod monstruosum esset²⁹ si ita esset ut
 Boecius estimavit. Secundo promittit ex precedentibus se
 ostensuram ita non esse ibi (23) SED NON ITA EST. Dicit ergo
 primo (20) TUM ILLA scilicet Philosophia INQUIT, ET ESSET INFINITI
 STUPORIS HORRIBILIUSQUE OMNIBUS³⁰ MONSTRIS SI IN DISPOSITISSIMA
 DOMO id est familia TANTI VELUTI PATRIS FAMILIAS scilicet Dei:

-----
 26 imperantibus JORD imperatoribus PPeG / 27 eciam RPO et J /
 28 RD voluntas PPeG voluntatis J uo. 0 / 29 esset RPeG
 esse J / 30 horribiliusque omnibus PPeG horribilius omnibusque JO
 horribilius omnibus RD /

ornat dictum suum similitudine sumpta ab apostolo (ad Romanos 9)³¹
 COLERENTUR, id est in honore haberentur VASA VILIA id est homines
 mali PRECIOSA id est homines ^uvirtuosi SORDESCERENT. Deinde cum
 dicit (23) SED NON EST ITA, Promittit Philosophia se loco suo
 ostensuram quod non ita sit dicens SED NON EST ITA scilicet sicut
 tu estimas. (24) NAM AUCTORE IPSO³² scilicet Deo³² DE CUIUS
 REGNO NUNC LOQUIMUR SI SERVANTUR INCONVULSA³³ EA QUE PAULO ANTE
 scilicet in libro tercio SUNT CONCLUSA COGNOSCES SEMPER POTENTES
 QUIDEM ESSE BONOS MALOS VERO ABIECTOS SEMPER ATQUE IMBECILLES NEC
 UNQUAM SINE PENA ESSE VICIA NEC SINE PREMIO VIRTUTES, BONIS
 FELICIA MALIS SEMPER INFORTUNIA CONTINGERE³⁴ MULTAQUE ID GENUS
 id est multa huiusmodi et consimilia QUE CORROBERENT TE FIRMA
 SOLIDITATE scilicet contra fortune ad^uversitatem SOPITIS QUERELIS
 scilicet quod non erit unde possis³⁵ conqueri. Deinde cum dicit
 (31) ET QUONIAM VERE FORMAM ostendit quomodo Philosophia redit ad
 intencionem suam. Et circa hoc duo facit. Intencio enim sua est,
 ut³⁶ patet ex dictis, ostendere Boecio ^uviam per quam ^uveniat ad
 summum bonum. Unde primo dat causam quare hoc ^uvult facere et³⁷
 modum quo ^uvult hoc facere.³⁷ Secundo ostendit Boecio ^uviam

---

-----
 31 Rom. 9 JRD cum PPeG 7 0 / 32 ipso scilicet deo JORD deo PPeG /
 33 inconvulsa RPD in similia PeG in commisa J in con. 0 /
 34 contingere RPO contigere J / 35 possis PPeG possit JR posset 0 /
 36 ut ut J / 37 et modum quo vult hoc facere JO et modum quo PPeG
 om. RD /

quomodo per^uveniat ad summum bonum metro primo ibi SUNT ETENIM.
 Dicit ergo (31) ET QUONIAM DUDUM scilicet in libro tercio
 VIDISTI FORMAM VERE BEATITUDINIS ME MONSTRANTE³⁸ scilicet prosa
 nona QUO ECIA^uM SITA SIT AGNOVISTI³⁹ prosa decima DECURSIS⁴⁰
 OMNIBUS id est pertractatis omnibus QUE PREM^uITTERE⁴¹ NECESSARIUM
 PUTO, OSTENDAM TIBI VIAM QUE TE DOMUM id est ad cognitionem
^u vere beatitudinis REVEHAT quia ^u videtur consequenter se habere
 ad ea que premissa sunt. Et assignat modum quo hoc faciet et
 ornat doctrinam suam similitudine ^u avis que ^u volando ascendit
 auxilio pennarum. Unde dicit (35) TUE ECIA^uM MENTI AFFIGAM
 PENNAS id est rationes QUIBUS SE POSSIT IN ALTUM TOLLERE, UT
 DEPULSA PERTURBACIONE scilicet que iam tibi contigit ex affectu
 bonorum temporalium REVERTARIS SOSPES IN PATRIAM MEO DUCTU
 ab impedi^uentibus te defendente MEA SEMITA⁴² scilicet ab errore
 te custodi^uente MEIS ECIA^uM VEHICULIS scilicet tuam imbecillitatem
 supportantibus.

-----
 38 monstrante JORD monstrasse P monstrare PeG / 39 agno^uvisti
 (agnosti J) JORD cogno^uvisti PPeG / 40 de^uccis J / 41 premittere
JORD pretermitttere PPeG /